

Filozofski fakultet Družbe Isusove u Zagrebu

STRATEŠKI PROGRAM ZNANSTVENIH ISTRAŽIVANJA

za razdoblje od 2015. do 2020. godine

Usvojen na sjednici Vijeća FFDI, 1. listopada 2015.

Zagreb, 2015.

1. Uvod

Strateški program znanstvenih istraživanja Filozofskog fakulteta Družbe Isusove dokument je koji proizlazi iz Strategije razvoja Filozofskog fakulteta Družbe Isusove u Zagrebu za razdoblje od 2015. do 2020. i njegov je cilj usmjerenje i profiliranje znanstvene produktivnosti ove visokoškolske ustanove sukladno prihvaćenoj misiji i viziji Fakulteta. Nadalje, dokumentom se želi istaknuti trenutni znanstveni potencijal i na temelju toga pravci daljnjega mogućeg razvoja u razdoblju od pet godina.

2. Svrha osnivanja i rada FFDI-ja

Misija FFDI-ja sažeto izražava njegovu svrhu osnivanja i rada što se očituje u sljedećim postavkama koje ujedno pružaju opći okvir strategiji znanstvenih istraživanja:

- na temelju trajno vrijedne filozofske baštine, imajući u vidu novija filozofska i znanstvena istraživanja, gajiti i unapređivati filozofske i religijske studije u svrhu dubljeg razumijevanja čovjeka i njegova života, promicanja filozofsko-religijske refleksije i dijaloga s današnjim svijetom
- na poseban način gajiti te unapređivati studij religijskih znanosti (znanosti o religijama), jedinstven studij u Hrvatskoj, koji obrađuje religijsku problematiku s ciljem boljšeg međusobnog razumijevanja u multikulturalnom i multireligioznom društvu kakvo je naše
- poticati znanstveno-istraživački rad na područjima navedenim u prethodne dvije postavke te razviti prikladne načine diseminacije dobivenih rezultata osobito poučavanjem, objavljivanjem itd.
- sustavno poučavati filozofske discipline i discipline religijskih znanosti, prvotno u vidu akademskih stupnjeva, a drugotno da studentima filozofije i religijskih znanosti kao i drugim ljudima priopći religijsku i filozofsku refleksiju.

Uklapanje zacrtane misije u okvir europskog prostora visokog obrazovanja i prilagodba studijskih programa koja iz toga proizlazi temeljne su odrednice vizije FFDI-ja koja pored toga uključuje i stalno praćenje i unapređenje kvalitete znanstvene i nastavne djelatnosti. Ovako usmjerenom vizijom FFDI izražava svoju javnu odgovornost u izgradnji društva znanja naobrazbom mladih i znanstvenim radom svojih nastavnika.

Sastavni dio vizije Fakulteta i doprinos je izgradnji kulture dijaloga i suradnje među studentima u obrazovnom procesu, a i šire u hrvatskoj akademskoj zajednici i društvu te

među različitim vjerskim zajednicama, i to različitim organizacijskim oblicima (predavanjima, simpozijima, tribinama, izdavačkom djelatnošći itd.). Za ostvarenje ovih vizija Fakultet će kontinuirano obrazovati vlastiti kadar (po mogućnosti u inozemstvu), poboljšavati obrazovni proces, osiguravati materijalna sredstva za uspješan rad i time osiguravati kvalitetu i prepoznatljivost djelovanja FFDI-ja.

3. Analiza znanstvenog potencijala

Temeljni čimbenik znanstvenog potencijala FFDI-ja znanstveno-nastavno je osoblje koje je nositelj nastavnog i znanstveno-istraživačkog procesa. Sastavni dio analize je popis profesora koji će sljedećih 5 godina biti i dalje nositelji tih procesa te popis onih koji bi trebali u navedenom razdoblju postići akademske naslove doktora znanosti i koji su već ili će biti dio profesorskog korpusa Fakulteta.

Tablica 3.1. – Popis znanstveno-nastavnog osoblja

Nastavnik	Zvanje	Akademski stupanj	Visoko učilište koje je izdalo kvalifikaciju	Polje	Datum posljednjeg izbora u zvanje
Ivan Koprek, SJ	red. prof.	dr. sc.	Hochschule für Philosophie u Münchenu	filozofija	12. 7. 2012.
Anto Mišić, SJ	red. prof.	dr. sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	filozofija	12. 7. 2012.
Valentin Pozaić, SJ	red. prof.	dr.sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	teologija	12. 12. 1995.
Nikola Stanković, SJ	red. prof.	dr. sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	filozofija	10. 7. 2007.
Marijan Steiner, SJ	red. prof.	dr. sc.	Sveučilište u Innsbrucku (Austrija)	teologija	29. 8. 2008.
Božidar Nagy, SJ	red. prof.	dr. sc.	Sveučilište Salesiana u Rimu	teologija	27. 5. 2011.
Josip Jelenić, SJ	red. prof.	dr. sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	sociologija	6. 6. 2012.
Hrvoje Lasić, OP	red. prof.	dr. sc.	Sveučilište u Fribourgu (Švicarska)	filozofija	10. 7. 2007.
Ivan Šestak, SJ	izv. prof.	dr. sc.	Sveučilište u Innsbrucku (Austrija)	filozofija	21. 11. 2012.
Ivo Antunović, SJ	izv. prof.	dr sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	teologija	17. 5. 2013.
Tonči Trstenjak, SJ	izv. prof.	dr. sc.	Sveučilište Salesianum u Rimu	teologija	12. 1. 2004.
Mijo Nikić, SJ	izv. prof.	dr. sc.	Sveučilište u Zagrebu, KBF Zagreb	teologija	30. 3. 2010.

Pero Vidović, SJ	izv. prof.	dr. sc.	Sveučilište S. Thomas Aq. u Rimu	teologija	17. 5. 2013.
Anto Pavlović, SJ	docent	dr. sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	filozofija	22. 5. 2013.
Dalibor Renić, SJ	docent	dr. sc.	Milltown Institute u Dublinu, National University of Ireland	filozofija	23. 1. 2013.
Niko Bilić, SJ	docent	dr. sc.	Sveučilište u Innsbrucku (Austrija)	teologija	2013.
Anto Gavrić, OP	docent	dr. sc.	Sveučilište u Fribourgu (Švicarska)	filozofija	27. 5. 2009.
Dražen Volk, SJ	docent	dr. sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	filozofija	23. 1. 2013.
Tadija Milikić, SJ	docent	dr. sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	teologija	9. 3. 2006.
Željko Paša, SJ	viši asis.	dr. sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	teologija	
Danijel Koraca, SJ	viši asis.	dr. sc.	Papinski liturgijski institut Sv. Anzelma u Rimu	teologija	
Antun Volenik, SJ	viši asis.	dr. sc.	Katolički bogoslovni fakultet u Zagrebu	teologija	
Stjepan Fridl, SJ	asistent	mr. sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	teologija	

Tablica 3.2. – Popis doktoranada koji su već dio znanstveno-nastavnog osoblja ili će to u skorjoj budućnosti postati

Doktorand	Zvanje	Akademski stupanj	Visoko učilište koje je izdalo kvalifikaciju	Polje
Miroslav Čadek, SJ	asistent	mr. sc.	Heythrop College, University of London	teologija
Alen Modrić, SJ	asistent	mr. sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	pravo
Blaženko Nikolić, SJ	asistent	mr. sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	teologija
Sebastijan Šujević, SJ	asistent	mr. sc.	Sveučilište Gregoriana u Rimu	teologija
Damir Kočiš, SJ	doktorand	mr. sc.	Katholisch-Theologische Fakultät der Universität Innsbruck	filozofija
Tomislav Špiranec, SJ	doktorand	mr. sc.	Santa Clara University – Berkeley (SAD)	religijske znanosti

Za razvoj potencijala znanstveno-nastavnog osoblja važna je razvijena izdavačka djelatnost FFDI-ja koja se očituje u vlastitim znanstvenim časopisima te knjižnim nizovima

(detaljan opis časopisa i knjižnih nizova vidi u poglavlju 4. Strateški ciljevi FFDI-ja pod brojem 3) Izdavačka djelatnost) te je i to vrlo važan čimbenik znanstvenog potencijala.

Kao još jedan važan čimbenik znanstvenog potencijala FFDI-ja je i bogata knjižnica „Juraj Habelić“ koja sadrži oko 2 500 naslova domaćih i stranih časopisa te oko 150.000 domaćih i stranih knjiga.

4. Strateški ciljevi FFDI

Temeljni strateški ciljevi glede znanstvenih istraživanja i ostvarenja misije detaljnije su opisani u Strategiji razvoja FFDI-ja. Ovdje se donose glavni naglasci i to u sljedećim točkama:

1) Promocija struke kao jedan od temeljnih strateških ciljeva Fakulteta

Visoko je obrazovanje dugoročno usmjereno i na izgradnju društva znanja osobito promicanjem stručnog i znanstvenog rada u pojedinim znanstvenim područjima. Ovaj će se cilj nastojati ostvariti kroz nekoliko prioriteta:

- promicanje stručnog i znanstvenog rada nastavnika u humanističkom području i znanstvenim poljima filozofije i religijskih znanosti, objavljivanje stručnih i znanstvenih radova u vlastitim izdanjima i drugim uglednim znanstvenim publikacijama u zemlji i svijetu, poticanje nastavnika u napredovanju u znanstvenim titulama (dr. sc.) i izborima u znanstveno-nastavna zvanja
- FFDI će promovirati znanstveno-istraživačku djelatnost putem projekata koje financiraju MZOS, Nacionalna zaklada za znanost, međunarodnim projektima i drugim izvorima financiranja
- promicanje institucionalne suradnje FFDI-ja sa srodnim institucijama u zemlji i inozemstvu
- FFDI će dodatno poticati svoje nastavnike da se angažiraju u uredništvima uglednih domaćih i inozemnih znanstvenih časopisa, u uredništvima domaćih i inozemnih izdavača. Poticat će ih i na recenzentski angažman bilo za recenzije članaka ili knjiga, bilo za recenzentski angažman za razne domaće i inozemne ustanove vezan uz ocjenu prijavljenih ili provedenih znanstvenih projekata. Podržavat će rad svojih nastavnika u povjerenstvima za izbor u znanstveno-nastavna zvanja te u etička povjerenstva za odobravanje znanstvenih istraživanja

- FFDI će nastojati da nastavnici budu članovi uglednih domaćih i inozemnih strukovnih udruga.

2) Znanstvena djelatnost

Temeljni strateški cilj FFDI glede znanstvene djelatnosti promicanje je i znanstveno-istraživačkog usmjerenja nastavnika sudjelovanje u znanstvenim projektima, skupovima i objavljivanje radova u priznatim znanstvenim publikacijama. FFDI će nastojati i dalje promicati djelovanje preko svojih ustanova: Centra za poslovnu etiku, Centra za bioetiku i Povijesnog instituta u Beču. Također će to činiti i preko partnerskih centara s kojima su potpisani sporazumi: The Center for Advanced Social Research (CISAV) iz Meksika i Institutom sv. Tome Akvinskog u Zagrebu.

Znanstveni i istraživački rad FFDI će promicati i u svom objedinjenom doktorskom studiju filozofije i religijskih znanosti.

FFDI će nastojati poboljšati svoju znanstvenu suradnju s drugim sličnim znanstvenim institucijama u zemlji i inozemstvu, osobito s isusovačkim, i onima koji djeluju kao crkvene visokoobrazovne i znanstvene institucije.

U znanstvenoj djelatnosti FFDI će posebno poticati:

- objavljivanje znanstvenih radova i publikacija
- napredovanje u znanstveno-nastavnim zvanjima nastavnika – zaposlenika i vanjskih suradnika
- izvrsnost znanstvenih časopisa FFDI, knjiga i udžbenika
- organiziranje znanstvenih skupova i sudjelovanje nastavnika na znanstvenim skupovima u zemlji i inozemstvu
- prijavljivanje znanstvenih projekata MZOS-a, Zaklade za znanost i međunarodnih fondova.

3) Izdavačka djelatnost

FFDI će i dalje izdavati u izdanjima Filozofsko-teološkog instituta Družbe Isusove u Zagrebu vlastiti niz znanstvenih knjiga o filozofiji Filozofski niz i o religiji Religijski niz, a pored toga i sljedeća izdanja:

- časopis „Obnovljeni život“ (filozofsko-teološko-kulturni)
- Biblioteka Obnovljenog života (knjige za filozofsko-teološku kulturu)
- Biblioteka „Theosis“ (znanstvene filozofske i teološke knjige)

- Velika biblioteka Obnovljenog života (veće knjige za filozofsku i teološku kulturu)
- “Vrela i prinosi” (o povijesti DI među Hrvatima – također o filozofskom studiju; zbornik i bibliotečni niz)
- „*Disputatio philosophica. International Journal on Philosophy and Religion*“
- redovito obavljanje zbornika sa znanstvenih skupova koje organizira FFDI
- Centri za poslovnu etiku i bioetiku izdaju knjige zbornike.

Jedan od ciljeva vezanih uz časopis „Obnovljeni život“ njegovo je uvrštavanje u bazu podataka *Web of Science*, a za časopis „*Disputatio philosophica*“ cilj je uvrštavanje u kategoriju a1 prema nacionalnoj kategorizaciji časopisa te u baze podataka *Web of Science* i *Scopus*.

FFDI će razmotriti mogućnosti izdavanja knjiga i časopisa u elektroničkom obliku i objavljivati ih na svojim mrežnim stranicama.

5. Očekivani ishodi Strateškog programa znanstvenih istraživanja

Očekivani ishodi Strateškog programa znanstvenih istraživanja glede znanstvene djelatnosti tiču se prije svega povećanja znanstvene produktivnosti, potom održanja broja znanstvenih skupova koje FFDI organizira te realizacije započetih znanstvenih projekata. Jedan od bitnih ishoda Strategije bi trebao biti i veća institucionalna suradnja FFDI-ja sa srodnim institucijama u zemlji i inozemstvu pri realizaciji određenih znanstvenih projekata, što bi samim istraživanjima dalo izrazitiji interdisciplinarni karakter.

Očekivani ishod Strategije glede izdavačke djelatnosti je prije svega povećanje referentnosti časopisa, ali i drugih publikacija koje FFDI objavljuje.

6. Znanstvene teme koje FFDI namjerava istraživati

Filozofski fakultet Družbe Isusove je od svoga osnutka (1989.), ali i prije demokratskih promjena, dok je djelovao u drugim institucionalnim oblicima, razvijao na poseban način znanstveno-istraživačke teme odnosa vjere i razuma, odnosa religije, društva i etike, kao i kršćanstva u dijalogu sa suvremenosti, te na tim područjima stekao prepoznatljivost. I u daljnjem razdoblju, u sljedećih pet godina pa i dulje, preko svojih instituta, projekata, znanstvenih skupova, izdavaštva, timskom i pojedinačnog rada svojih znanstvenika, namjerava provoditi znanstvena istraživanja iz spomenutih tema.

A. TEMA: Filozofija i religija – vjera i razum

U tradiciji FFDI je baviti se temom odnosa vjere i razuma u dijaloškom kontekstu, počevši od . Oslonac istraživačkog rada na području vjere i razuma je temeljito poznavanje antičke, skolastičke i neoskolastičke filozofije, ali otvoreno interdisciplinarnosti i novim spoznajama iz različitih filozofskih usmjerenja u europskom i međunarodnom kulturnom ambijentu. Pri tome se temi pristupa interpretativno, povijesno, ali i konstruktivno kritički. Danas se upravo dijalog religije sa znanošću i filozofijom postavlja kao imperativ ne samo intelektualnog razvitka čovječanstva, nego i svjetskog mira. Pred vjerom i filozofijom nalazi se također izazov ateizma, a o ishodu dijaloga i sučeljavanja s njime ovise odgovori na pitanja o utemeljenosti etike i znanosti. Zbog toga FFDI postavlja istraživanje odnosa i dijaloga vjere i razuma kao svoju bitnu zadaću i doprinos dobrobiti Hrvatske, Europe i svijeta.

1. PODTEMA: Religiozno iskustvo: osoba, stvarnost, spoznaja

Uz klasične metafizičke teme, koje se bave vrednovanjem argumenata za Božju opstojnost, suvremena je tendencija u istraživanju relevantnosti fenomena religioznog iskustva za filozofiju i fenomenologiju religije. Religiozno iskustvo nadilazi granice izvanrednih ili ezoteričnih doživljaja s nadnaravnom pretenzijom. Ono se očituje i kroz svakodnevna iskustva samo-transcendencije u ljudskom mišljenju, praktičnom djelovanju i intersubjektivnoj otvorenosti, kroz svijet simbola po kojima se čovjek i na naravnoj razini očituje kao duhovno biće, kroz potrebu nadilaženja materijalnog i naturalističkog tumačenja svijeta po narativnom pridavanju smisla vlastitoj egzistenciji, čak i u nereligioznim pojedincima i društvima. Analiza religioznog iskustva pod vidikom njegove epistemologije, metafizike i etike, koliko govori o apsolutnom biću, barem toliko govori i o bitnoj naravi čovjeka samoga.

U zadnjih pet godina znanstvenici FFDI izdali su više zapaženih znanstvenih monografija na području studija religioznog iskustva. Da spomenemo samo neke: Anto Pavlović, *Io e l'altro. J. de Finance: una prospettiva metafisica sulla relazione intersoggettiva* (Roma: Aracne, 2010); Dalibor Renić, *Ethical and Epistemic Normativity: Lonergan and Virtue Epistemology* (Milwaukee: Marquette University Press, 2012); Hrvoje Lasić, *Fenomenologija i filozofija religije* (Zagreb: FTI, 2012). Spomenimo i neke obranjene doktorske radove: *Mogućnosti i poteškoće govora o Bogu u filozofiji Kvirina Vasilja* (D. Tomić, 2010); *Logika pristanka u filozofiji religije Johna Henryja Newmana* (M. Poljak, 2011), *Koncept vrhunske brige u mišljenju Paula Tillicha* (D. Arbanas, 2015).

U sklopu podteme *Religiozno iskustvo: osoba, stvarnost, spoznaja*, znanstvenici FFDI tijekom sljedećih pet godina namjeravaju provesti sljedeća istraživanja:

a) *Religiozno iskustvo i filozofski govor o Bogu* – Riječ je o sustavnoj obradi fenomena religioznog iskustva, pod specifičnim vidikom transcendentalne metode i filozofije dijaloga, povezano s klasičnim temama iz filozofije religije. Istraživanje treba rezultirati monografijom na hrvatskom jeziku.

b) *Filozofske teorije simbola: Cassierer, Peirce, Ricoeur, Rosenzweig* – Cilj ovog istraživanja je razviti filozofski instrumentarij za oblikovanje i formulaciju religijske misli pod vidikom međukulturnog i međureligijskog dijaloga, utemeljen na ponajboljim inačicama hermeneutičke filozofije 20. stoljeća.

c) *Transcendentalno iskustvo i epistemologija* – Na temelju primjene transcendentalne metode u analitičkoj epistemologiji i etici, ovo istraživanje ispituje mogućnost međuodnosa moralnog, religijskog i intelektualnog aspekta ljudskog života. Istraživanje analizira ulogu religioznog iskustva u spoznaji temeljnih etičkih i intelektualnih vrednota, kao i ulogu religioznog iskustva u intelektualnom i egzistencijalnom činu svjetonazorskih i religijskih pristanaka vjere.

d) *Epistemološko vrjednovanje religioznog iskustva u viziji postsekularizma Bertranda Russella* – B. Russell je jedan od najutjecajnijih kritičara religije u 20. st. Ovo istraživanje u kritičkom dijalogu analizira i vrednuje Russellove pretpostavke i sinteze te njegovu poveznicu sa suvremenom postsekularnom mišlju o religiji.

2. PODTEMA: Kršćanska filozofija i skolastika u hrvatskom kontekstu

Budući da su mnogi znanstvenici na FFDI pripadali ili pripadaju pokretu koji se naziva kršćanskom filozofijom, tradicionalno služe kao posrednici između međunarodnih, osobito europskih gibanja u tom pokretu, i hrvatskog kulturnog kruga. Skolastička srednjovjekovna filozofija za zapadnu kulturu predstavlja poveznicu s njezinom antičkom baštinom. Bez skolastike kulturna povijest Zapada ostaje nerazumljiva. U potpunom pak mraku ostala bi zapadna filozofija, bilo kad se osobito u suvremenim analitičkim pokretima nadovezuje na skolastički pristup, ili kad je reakcija na tu istu skolastiku. Neoskolastička filozofija i kršćanski pristupi u egzistencijalističkoj, hermeneutičkoj i postmodernoj filozofiji novijeg doba dragocjeni su doprinos globalnoj filozofskoj svijesti čovječanstva. Sve to interes FFDI za kršćansku filozofiju čini još opravdanijim.

U zadnjih pet godina FFDI je u svezi s tom podtemom realizirao projekt *Kršćanska filozofija unutar hrvatske filozofije 20. stoljeća* (2013), te organizirao niz znanstvenih skupova, npr. Konferencija o hrvatskoj neoskolastici (2014); *Aktualnosti srednjovjekovne filozofije - Tomo Vereš kao inspiracija* (2013). Prevedena je izdana utjecajna monografija Béla Weissmahr, *Ontologija* (Zagreb, FTI, 2013). Obranjeni su doktorski radovi: *Opravdanje metafizike u filozofiji Stjepana Zimmermana* (M. Lovrić, 2014) i *Metafizika u*

djelima Ivana Dunska Skota: mjesto, značenje i struktura čuđenja, dvojbe i pitanja (B. Ćuk, 2011).

Kroz sljedećih pet godina FFDI namjerava nastaviti obrađivati spomenutu podtemu u sljedećim istraživanjima:

a) *Kršćanska filozofija unutar hrvatske filozofije 20. stoljeća* – Nastavak projekta iz 2013. Cilj mu je proučiti i aktualizirati dosege kršćanske filozofije u hrvatskom kulturnom krugu iz doba kad je ona bila potisnuta na margine akademskog života.

b) *Filozofsko-teološka misao Franje Suareza 500 godina od rođenja* – F. Suarez je bio vodeći filozof skolastičke metode u kontekstu novovjekovnih filozofskih gibanja. Ne samo s povijesnog, nego i problemsko-tematskog gledišta, njegova filozofija i danas privlači pozornost u različitim filozofskim smjerovima. Cilj je organizacija međunarodnog simpozija i izdavanje zbornika.

c) *Utjecaj Ivana Damašćanskog na hrvatske renesansne pisce* – Cilj istraživanja je kontekstualizacija hrvatske renesansne filozofije i kulture općenito u mediteranskom bizantsko-patrističkom misaonom krugu.

d) *Religiozno iskustvo i mogućnost mišljenja o Bogu kod Apsolut kao apsolutni misterij u misli R. Brajčića i J. Ćurića* – Istraživanje se bavi vrednovanjem apofatičnih naglasaka filozofske misli hrvatskog teologa i filozofa Rudofa Brajčića te dijaloški i kritički studira misao hrvatskog filozofa Josipa Ćurića: "Bez religioznog iskustva riječ Bog neće nam ništa značiti." Obojica su pripadnici personalističkog usmjerenja neoskolastičke filozofije.

e) *Prijevod i objavljivanje na hrvatskom djela i studija Hijacinta Boškovića i Jordana Kuničića* – Ovi mislioci dominikanskog reda u Hrvatskoj doprinijeli su svojim radom razvitku hrvatske kulture i društvenog aktivizma. Još traje proces ponovnog otkrivanja i aktualiziranja njihovih postignuća, nakon politički nametnute marginalizacije.

f) *Toma Akvinski: Suma teologije* – Cilj ovog projekta je izdati cjelovit hrvatski prijevod ovog prevažnog djela, jednog od temelja misli zapadne civilizacije uopće, s izvornog latinskog jezika. Tijekom zadnjih desetljeća bilo je pokušaja da se takav projekt ostvari, ali nisu dovršeni. Znanstvenici FFDI sudjeluju u tom projektu u suradnji s Institutom sv. Tome Akvinskoga.

g) *Nauk o čovjeku Tome Akvinskoga* – Cilj ovog istraživanja je daljna valorizacija i aktualizacija misli jednog od otaca zapadne misli i kulture, s osobitim naglaskom na njegovu antropologiju.

h) *Kritičko izdanje Remigio dei Girolami: De modis rerum* – Kritičko izdanje ovog traktata, praćeno povijesno-doktrinalnim uvodom, značajan je doprinos proučavanju tomističke misli s kraja 13. stoljeća na međunarodnoj razini. Izdanje se provodi u suradnji

s uglednom izdavačkom kućom *Brepols* (Turnhout), a dio je najvažnije svjetske serije srednjovjekovnih kritičkih izdanja *Corpus Christianorum (Continuatio Medievalis)*.

B. TEMA: Religija, društvo i etika

Religija postaje sve relevantniji čimbenik u svjetskim zbivanjima. Kao fakultet koji ima smjer Religijske znanosti, FFDI posvećuje osobitu pozornost studiju interakcije religije i društva. Čini to na različitim područjima, ali ipak najprepoznatljivije na području etike, bilo individualne, bilo društvene, u njezinim brojim interdisciplinarnim poveznicama. Zadnjih desetljeća FFDI se kroz svoj Centar za bioetiku i Centar za poslovnu etiku profilirao osobito u etičkim područjima ekonomije i znanosti o životu. Praktično područje primjene stečenih etičkih načela jest obitelj, kao zajednica koja posreduje između društva i pojedinca od početka života. Akademski zajednica FFDI osjeća dužnost da putem znanstvene i stručne djelatnosti za gospodarsku etiku, bioetiku i obitelj doprinese društvenoj zajednici dok se ista nosi s izazovom različitih kriza.

1. PODTEMA: Poslovna etika i bioetika

Istraživački rad FFDI na području poslovne etike i bioetike zasniva se na principima traženja istine o naravi osobe i cjelovitog dobra osobe. Filozofija, kao ljubavno traženje istine i kao disciplina koja istražuje stvarnost po njezinim zadnjim načelima koliko god da ih ima, ostaje neizostavna sudionica u svakom znanstvenom dijalogu o stvarnosti. Redukcionizmi raznih oblika su kratkoročno privlačna opcija jer svojim objašnjenjima daju brze i jednostavne odgovore na ljudska i društvena pitanja, ali filozofija kao disciplina ima imperativ pristupiti stvarnosti iz različitih perspektiva, pozorna da ne propusti neki od njezinih bitnih vidika nauštrb pragmatičnih ciljeva. Taj imperativ postaje još urgentniji kad je riječ o čovjeku kao osobi, koja u društvenoj zajednici ima nepovredivo dostojanstvo i prava. FFDI namjerava svojim znanstvenim radom na području filozofije i religijskih znanosti doprinijeti što cjelovitijem pogledu na društveno-etičku i bioetičku problematiku.

U zadnjih pet godina FFDI je realizirao projekt *Praktična etika i hrabrost za opće dobro u vremenima krize. Ima li u hrvatskom društvu mjesta za vrline?* (2014) te organizirao brojne znanstvene skupove iz područja poslovne etike, čiji su zbornici redovito objavljeni. To su, na primjer, simpoziji: *Recesija i otpuštanja. Gospodarstveni, etički, psihološki i religiozni vidici* (2010); *Siromaštvo i etika. Religijska, etička i praktična promišljanja* (2011); *Zaslužuje li radnik pravednu plaću? Etička - religijska - politička promišljanja* (2012); *Kako preživjeti krizu? Uloga i mjesto poslovne etike u vrijeme krize* (2013); *Vrijednost i cijene* (2014); *Vrline i poslovna etika* (2015). Obranjeni su i doktorski radovi iz etičkog područja, kao što su: *Bioetičko tematiziranje vrijednosti ljudskog života u*

suвременom hrvatskom društvu (M. Marinić, 2010); *Metode potpomognute oplodnje (MPO): Etička prosudba* (M. Radan, 2014); *Integrated Just War Theory* (S. Buzar, 2014); *Vrlina hrabrosti u filozofiji Alasdaira MacIntyreya* (A. Calvert, 2015).

Kroz sljedećih pet godina FFDI namjerava podtemu obrađivati u sljedećim istraživanjima:

a) *Migracije, ekonomija i socijalno zagovaranje* – Fenomen svjetskih migracija iz globalnog juga prema globalnom razvijenom sjeveru sve više utječe i na Hrvatsku. Cilj je ovog istraživanja dati doprinos refleksijom i smjernicama za suočavanje s ekonomskim i socijalnim implikacijama migracija na hrvatsko društvo i ekonomiju.

b) *Ekologija i ekonomija: poruka enciklike pape Franje 'Laudato si'* – Cilj ovog istraživanja je refleksija nad implikacijama i provedivosti vizije i smjernica za ekološku obnovu čovječanstva koje proistječu iz enciklike *Laudato si*.

c) *Milosrđe i suvremena ekonomija* – Cilj ovog istraživanja je analiza i vrednovanje doprinosa narativne filozofije i njezinih moralnih implikacija poslovnoj etici, kroz analizu autobiografske svijesti s naglaskom na empatiju i vrlinu milosrđa.

d) *Filozofsko-teološki korijeni pojma solidarnosti u misli Ivana Pavla II.* – Solidarnost, supsidijarnost i opće dobro temeljna su načela kršćanske socijalne etike. Ona je osobit impetus dobila društvenim angažmanom i mišlju pape Ivana Pavla II. Katolički socijalni nauk danas se ozbiljno promatra kao alternativna opcija između liberalnog kapitalizma i ponovnog buđenja marksističkog socijalizma.

e) *Moralna teologija Ivana Fučeka* – I. Fuček jedan je od vodećih hrvatskih moralnih teologa 20. st. Zahvaljujući svojim predavanjima, znanstvenom istraživanju i brojnim izdanim pisanim djelima, ostavio je dubok trag u hrvatskom kulturnom krugu, a budući da je bio i redoviti profesor Papinskog sveučilišta Gregoriana u Rimu, utjecaj njegove misli i pristupa moralnoj teologiji je globalan. Cilj je ovog znanstvenog projekta analizirati, vrednovati te sintetizirati za buduću primjenu i razvitak glavne postavke njegove moralno-teološke misli, osobito na području bioetike, etike spolnosti i obitelji.

f) *Toma Akvinski i Francisco de Vitoria o pravednom ratu* – Teorija pravednog rata jedan je od važnijih doprinosa tomističke filozofije čovječanstvu. U nesretnim sadašnjim događanjima u međunarodnim odnosima, taj etički problem ostaje aktualan. Cilj je istraživanja proučiti razvitak teorije pravednog rata u tomističkoj školi, s implikacijama za sadašnjost.

g) *Počeci socijalnog katolicizma* – Cilj istraživanja je izdavanje sustavne monografije o društvenom angažmanu katoličkih teologa u Hrvatskoj u kontekstu podizanja socijalne svijesti u Europi 20. stoljeća.

h) *Ljudska narav u političkoj filozofiji Thomasa Hobbesa* – T. Hobbes je jedan od najutjecajnijih političkih teoretičara u povijesti filozofije. Njegove ideje stoje u temeljima vodećih društveno-ekonomskih modela današnjice. Cilj istraživanja je ukazati na ograničenja filozofsko-antropoloških pretpostavki na kojima se njegova pragmatična političko-ekonomska rješenja zasnivaju.

i) *Objasni mi osobu* – Cilj ovog projekta jest prijevod knjige R. Lucas, *Spiegami la persona*, u izdanju Centra za bioetiku FFDI, a u svrhu razjašnjavanja i populariziranja filozofske ideje osobe u skladu sa suvremenim međunarodnim tijekovima bioetičke i antropološke misli.

g) *Osnivanje centra za društvena istraživanja* – Cilj je da FFDI u suradnji s CISAV (Meksiko) u sljedećem petogodišnjem razdoblju utemelji i razvije jedan znanstveno-istraživački centar koji bi se iz perspektive filozofije i religijskih znanosti bavio refleksijom nad aktualnim pitanjima iz društvenog i političkog života. Prvi koraci su već poduzeti sklapanjem ugovora o suradnji s CISAV.

2. PODTEMA: Religija i obitelj

U suradnji sa sestrinskom ustanovom Filozofsko-teološkim institutom Družbe Isusove, FFDI je organizirao 44 Obiteljske ljetne škole, počevši od 1971. godine. Obiteljske ljetne škole su stručni doprinos FFDI unaprjeđenju položaja obitelji u društvu na makrorazini i obrazovanju obitelji za što uspješnije ostvarenje njihovih zadaća na mikrorazini. Sastoje se od predavanja i radionica, a traju nekoliko dana. Teme obiteljskih ljetnih škola zadnjih godina bile su: *Upravljanje konfliktima u obitelji kao prevencija nasilja* (2011), *Ovisnosti u obitelji – prepoznavanje i pristup* (2012); *Obitelj - mjesto cjelovitog odgoja* (2013); *Obiteljsko zajedništvo u različitosti* (2014); *Strah i povjerenje u obitelji* (2015). Znanstvenici s FFDI doprinose proučavanju i unaprjeđenju dinamike obitelji i kroz druge načine znanstvenog i stručnog rada, osobito u području psihološko-teološkog pastoralna obitelji s obzirom na obiteljske probleme kao što su bolest, konflikt, ovisnost, dinamika dobne skupine. Zapaženi su npr. objavljeni radovi: "Intrapsihički i interpersonalni konflikti. Dijagnoza i terapija" (M. Nikić, 2012); "Duhovnost Anonimnih alkoholičara i pastoralno savjetovanje" (A. Volenik, 2015).

Kroz sljedećih pet godina FFDI namjerava podtemu obrađivati u sljedećim istraživanjima:

a) *Filozofsko-teološko poimanje obitelji u misli Karola Woytyle* – K. Woytila, kasnije papa Ivan Pavao II., jedan je od najvažnijih personalističkih filozofa 20. stoljeća. Njegova misao je aktualna i putem katoličke pastoralne mreže utječe na živote milijuna ljudi. Utjecaj njegove misli je i širi. Cilj ovog istraživanja je analiza, interpretacija i ispitivanje

daljnjih mogućnosti primjene i aktualizacije njegove misli s obzirom na narav i dinamiku obitelji.

b) *Pomoć vjere i psihologije u liječenju PTSP* – Ovo istraživanje je nastavak dugogodišnjeg rada stručnjaka i znanstvenika FFDI u studiju i primjeni duhovno-psihološke pomoći pojedincima i obiteljima koji se nose s teškim posljedicama ratnih i drugih trauma. Osobit je to doprinos i dobrobiti braniteljske populacije u Hrvatskoj.

c) *Mogućnosti primjene integrativne psihoterapije u pastoralnoj praksi* - Integrativna psihoterapija sinteza je humanističke psihoterapije, teorije objektnih odnosa, psihoanalitičke self-psihologije i razvojne psihologije. Fokusira se na dinamiku i potencijale ljudskih odnosa s ciljem mijenjanja odnosa, razumijevanja unutarnjih i vanjskih otpora u specifičnom socijalnom, političkom, povijesnom i duhovnom kontekstu. Cilj ovog istraživanja je analiza mogućnosti njezine primjene u dušobrižništvu obitelji i pojedinca, osobito u području sprječavanja konflikata, nasilja i ovisnosti.

d) *Obiteljske ljetne škole* - FFDI i FTI nastavljaju redovito svake godine organizirati obiteljske ljetne škole u sljedećem petogodišnjem razdoblju. Teme će biti: *Obitelj i odgojno-obrazovno školstvo, Obitelj i emocionalne potrebe suvremenog čovjeka, Novi trendovi u obiteljskom životu, Uloga obiteljskog doma u čovjekovu dozrijevanju, Utjecaj depersonaliziranog društva na obiteljsko zajedništvo.*

e) *Religije i obitelj* – Cilj ovog projekta je analiza gledišta različitih religijskih tradicija na obitelj u svrhu traženja smjernica za rješavanje problematike obitelji u suvremenim društvenim mijenama. Sredstvo će biti znanstveni doprinosi stručnjaka za religiju različitih vjera predstavljeni u dijaloškom znanstvenom simpoziju.

f) *Centar za cjeloživotno obrazovanje* – Cilj je FFDI da u sljedećem petogodišnjem razdoblju osnuje i razvije vlastiti centar za cjeloživotno obrazovanje. Svrha mu je koordinacija i daljnje unaprjeđenje stručnih aktivnosti koji FFDI već provodi u raznim oblicima na području filozofske, duhovne, osobne i stručne formacije svojih bivših studenata, suradnika, te opće populacije.

C. TEMA: Kršćanstvo u dijalogu

Kao obrazovna i znanstvena visokoškolska ustanova s katoličkim identitetom i etosom, FFDI osobitu pozornost posvećuje dijalogu kršćanstva sa suvremenom kulturom i društvenim zbivanjima, ali i njeguje dijalog među različitim religijama i kršćanskim zajednicama u teoriji i praksi. S jedne strane, bitni dio kršćanskog identiteta jest inkulturacija: uživljavanje i priopćavanje kršćanske poruke u konkretnu povijesnost ljudskog duha. S druge strane, međureligijski dijalog proistječe iz evanđeoskog zahtjeva ljubavi prema bližnjemu – po razumijevanju, poštivanju savjesti, po izgradnji mirnog i

pravednog svijeta, ali i po zajedničkom upoznavanje različitih načina kako Bog govori čovječanstvu. Strateški je plan FFDI da isto čini i u budućnosti kroz znanstvena istraživanja, znanstvene skupove, susrete upoznavanja i dijaloga, kao i druge oblike suradnje.

1. PODTEMA: Međureligijski i ekumenski dijalog

Zahvaljujući vlastitom studiju Religijskih znanosti, FFDI je od svojih početaka bio idealno mjesto za znanstveno istraživanje mogućnosti međureligijskog dijaloga i njegovu praksu. Osim što nudi kolegije i seminare iz raznih religija, različite vjeroispovijesti i svjetonazori su zastupljeni i u osobama njegovih stalnih predavača. U prošlim je godinama FFDI imao čast ugostiti neke od najvažnijih sudionika u globalnom međureligijskom dijalogu, kao što su Tenzin Gyatso (XIV. Dalaj lama) te isusovački generali Peter Hans Kolvenbach i Adolfo Nicholas. Između ostalog, Dorzin K.C. Dhondup Rinpoche je 2013. održao predavanje *Mudrost i suosjećanje u tibetskom budizmu*, a 2014. je održana *Konferencija o međureligijskom dijalogu u Indoneziji*, u suradnji s Ministarstvom vanjskih poslova Republike Indonezije. FFDI i ubuduće planira nastaviti, dapače, intenzivirati rad na tematici međureligijskog i ekumenskog dijaloga u svome istraživačkom i stručnom radu.

FFDI je tijekom zadnjih pet godina organizirao sljedeće simpozije s međureligijskim sudjelovanjem i tematikom te izdao njihove zbornike: *Bolest i zdravlje u religijama* (2010), *Religije i sreća* (2013); *Religije i nasilje* (2014). Obranjeni su doktorski radovi: *Svečovještvo Nikolaja Velimirovića: Ogled o ranim radovima najznačajnijeg srpsko-pravoslavnog mislioca 20. stoljeća* (M. Mlakar, 2011); *Teološki i sociološki aspekti dijaloga između kršćana i muslimana u Bosni i Hercegovini* (I. Križ, 2014); *Utjecaj antropologije P. Čaadajeva i K. Leontjeva na rusku filozofiju 19. stoljeća* (P. Palmowski, 2012); *Okultni i sotonistički elementi u novoj religioznosti* (S. Klarić, 2010).

Tijekom sljedećih pet godina FFDI namjerava podtemu obrađivati u sljedećim istraživanjima:

a) *Novi religiozni pokreti u Hrvatskoj* – Na području ove podteme znanstvenici FFDI su već ranije ostvarili zapažene rezultate. Cilj ovog istraživanja je interdisciplinarna analiza trenutnog stanja na sceni novih religioznih pokreta u Hrvatskoj te refleksija o njihovu utjecaju na dinamiku društvenog i vjerskog života.

b) *Kršćanstvo u arapskom kulturnom okolišu: Teološka misao Abdišū bar Briḳā (+1318), metropolita Nisibisa* – Zahvaljujući povezanosti s Université Saint-Joseph u Bejrutu (Libanon), FFDI-ju se otvaraju vrata sudjelovanja u istraživanju kršćanske filozofske i teološke baštine na arapskom jeziku i u islamskom okruženju. Cilj ovog

istraživanja je prezentiranje putem kritičkog izdanja i prijevoda na engleski jezik djela mislioca Aḥdīšū bar Brīḳā međunarodnim znanstvenim krugovima.

c) *Kršćanstvo u arapskom kulturnom okolišu: Antologija dogmatskih kristoloških tekstova među arapskim kršćanima 8-14. stoljeće* – Zahvaljujući povezanosti s Université Saint-Joseph u Bejrutu (Libanon), FFDI-ju se otvaraju vrata sudjelovanja u istraživanju kršćanske filozofske i teološke baštine na arapskom jeziku i u islamskom okruženju. Cilj ovog istraživanja je upoznavanje međunarodnih znanstvenih krugova (na engleskom jeziku) s malo poznatom, ali izuzetnom bogatom tradicijom i posredničkom ulogom kršćanskih mislilaca arapske kulture u islamskom okruženju.

d) *Islam u dijalogu: iskustva međureligijskog dijaloga u Indoneziji* – Nastavak suradnje FFDI i Ministarstva vanjskih poslova Republike Indonezije. Cilj ovog projekta je doprinos iznalaženju islamskog teološkog modela koji je pogodan za obostrani dijaloški pristup između islamskog i zapadnog (europskog) civilizacijskog kruga.

e) *Zašto Europa treba religije?* – Cilj ovog projekta je traženje odgovora o ulozi religija u europskom identitetu i budućnosti europskog društva, u dijalogu s filozofima, religiolozima i osobama iz političkog i medijskog života. Središnji događaj bit će međunarodni i međureligijski simpozij u suradnji s Institutom sv. Tome Akvinskoga, Papinskim sveučilištem Angelicum iz Rima i IDEO iz Kaira.

2. PODTEMA: Biblijska vjera i suvremena kultura

Kao obrazovna i znanstvena visokoškolska ustanova s katoličkim identitetom i etosom, FFDI osobitu pozornost posvećuje dijalogu kršćanstva sa suvremenom kulturom i društvenim zbivanjima kroz studij biblijskih izvora, kršćanske predaje, teologije, i pastoralnog života. Rezultat tog rada su, između ostalog, zbornici sa simpozija: *Umjetnost Marijana Gajšaka* (2009); *Biskup Mijo Škvorc – teolog, filozof, govornik, književnik* (2010); *Katolicizam, modernizam i književnost* (2011). Zapaženi su npr. objavljeni radovi: "Vjerovati da je Isus Ja-jesam (Iv 8,24)" (P. Vidović, 2013); "U prilog induktivnoj metodi u homiliji" (I. Antunović – I. Petrović, 2013), "Zvanje i zadaća proroka Ezekiela u Ez 2–3" (N. Bilić, 2013); monografija *U službi Evanđelja: Pastoralno-teološki i katehetski doprinos Bonaventure Duda hrvatskoj teologiji* (A. Volenik, Zagreb: GK, 2015).

Kroz sljedećih pet godina FFDI namjerava podtemu obrađivati u sljedećim istraživanjima:

a) *Misterij Crkve i njezini protagonisti* – Cilj istraživanja je napisati sustavan pregled ekleziologije koja će povezati klasične teme iz katoličke predaje s problematikom sebe-shvaćanja, sebe-priopćavanja i sudjelovanja kršćanske zajednice u suvremenim društvenim dinamikama.

b) *Anđeli i demoni: Drama povijesti između dobra i zla* – Cilj istraživanja je prijevod suvremene eshatologije za hrvatski teološki i religiološki diskurs.

c) *Etika Paula Tillicha i njezine religijske implikacije* – P. Tillich je jedan od najutjecajnijih kršćanskih teologa i filozofa religioznog iskustva u njegovoj egzistencijalnoj i transcendentalnoj manifestaciji. Cilj ovog istraživanja je ispitivanje mogućnosti mosta između etike i religioznog iskustva u egzistencijalnom ambijentu suvremenog čovjeka, počevši od priznatih dostignuća tog mislioca.

d) *Filozofija prakse: nastanak, utjecaj, posljedice* – Hrvatska kršćanska filozofija u doba socijalističkog režima i institucionalne izolacije nije prestala otvarati prostor za dijalog, uključujući i dijalog sa socijalističkom i marksističkom misli. Taj projekt se nastavlja i dalje. Cilj ovog istraživanja je analizirati pojavu filozofije prakse i njezinu interakciju s drugim filozofskim usmjerenjima tog vremena, uključujući i kršćansku filozofiju.

3. PODTEMA: Isusovci i hrvatska povijest

FFDI je institucija prepoznatljiva i po istraživanju vrlo bogate povijesne baštine isusovačkog reda (Družbe Isusove) u Hrvatskoj i okruženju. Važnu ulogu u proučavanju povijesnih i kulturnih veza između Hrvatske i zemalja Srednje Europe ima Hrvatski povijesni institut u Beču, koji djeluje u sastavu FFDI. Strateški je plan FFDI da nastavi obogaćivati hrvatsku i srednjoeuropsku kulturu svojim izvornim znanstvenim i stručnim doprinosima na području povijesti isusovačkog reda i njegove uloge u Srednjoj Europi.

Tijekom zadnjih pet godina s obzirom na ovu podtemu održani su brojni znanstveni skupovi u suradnji s međunarodnim znanstvenim ustanovama, kao i na nacionalnoj razini. Kao ilustraciju, vrijedi istaknuti međunarodne znanstvene skupove: *Padre Ruđer Bošković: cultore della verità - Pater Ruđer Bošković: njegovatelj istine*, održan u Rimu 2011. u suradnji s Papinskim sveučilištem Gregoriana i Ministarstvom vanjskih poslova i europskih integracija Republike Hrvatske; *Hundert Jahre danach: Reflexionen zum Ersten Weltkrieg* održan u Beču 2014.; Duhovni graditelj nacije *Josip Juraj Strossmayer* održan u Beču 2015., u suradnji s KBF Sveučilišta u Osijeku i *Katholisch-Theologische Fakultät der Universität Wien; Österreich und Kroatien: Lernen aus der Geschichte* održan u Beču 2012., i skup *Isusovački jubileji u Beogradu*, održan u Beogradu 2013. u suradnji s Bogoslovnim fakultetom Univerziteta u Beogradu. Održani su i simpoziji: *Filozofija Ruđera Josipa Boškovića* u Zagrebu 2011., *Tridentska baština: katolička obnova i katolička konfesionalizacija u hrvatskim zemljama*, u suorganizaciji s Hrvatskim institutom za povijest i drugim znanstvenim ustanovama u Zagrebu 2013.; okrugli stol *Dr. Ante Alfirević – život i djelo* u Kaštel Sućurcu 2013.

Tijekom sljedećih pet godina FFDI namjerava podtemu *Isusovci i hrvatska povijest* obrađivati u sljedećim istraživanjima:

a) *Projekt Antun Bauer: student filozofije Sveučilišta u Beču - profesor filozofije i Rektor Sveučilišta u Zagrebu* – Cilj ovog projekta, prihvaćenog od Sveučilišta u Zagrebu, jest rasvjetljavanje bečkog perioda u životu hrvatskog filozofa i velikog kulturno-znanstvenog mecena A. Bauera.

b) *Tri rektora Sveučilišta u Zagrebu – tri studenta filozofije u Beču: F. Marković, A. Bauer, S. Zimmermann* – Cilj ovog istraživanja je proučavanje veza između Sveučilišta u Zagrebu i Sveučilišta u Beču preko spomenute trojice važnih znanstvenika te ujedno daljnji doprinos proučavanju kulturnih poveznica Hrvatske i Srednje Europe.

c) *Isusovac Filip Kaušić – prvi rektor Sveučilišta u Zagrebu* – Cilj ovog istraživanja je rasvjetljenje početaka Zagrebačkog sveučilišta kroz proučavanje lika i djela F. Kaušića. Ujedno se obogaćuje i poznavanje rane povijesti isusovačkog reda u Hrvatskoj.

d) *Isusovački filozofi i filozofija u časopisu Život (1919-1944)* – Časopis *Život* imao je vrlo važnu ulogu u intelektualnom životu Hrvatske, do ukinuća od strane komunističke diktature. Cilj istraživanja je analiza filozofskih doprinosa tog časopisa, pod vidikom rasvjetljavanja povijesti društvenog života Hrvatske u razdoblju između dva svjetska rata i za vrijeme Drugog svjetskog rata, s osobitom pozornošću na njegovu reakciju na jačanje totalitarizama tog vremena.

7. Plan organizacijskog razvoja FFDI

Plan organizacijskog razvoja FFDI vezan je uz rješavanje statusa Fakulteta unutar Sveučilišta u Zagrebu, odnosno cilj je punopravno uključivanje FFDI u Sveučilište u Zagrebu čime bi se lakše osigurala potrebna materijalna sredstva za rad, otvorila bi se nova radna mjesta za mlade znanstvenike, a također bi se moglo odvojiti i više sredstava za znanstvena istraživanja, osobito za organiziranje simpozija i konferencija, za sustavniju potporu radu postojećih centara te za izdavačku djelatnost.

Time bi Fakultet dobio na prepoznatljivosti i mogao bi bolje ostvariti svoju misiju unutar akademske zajednice i društva u cjelini.

8. Pokazatelji uspješnosti provedbe Strateškog programa znanstvenih istraživanja

Pokazatelji uspješnosti provedbe Strateškog programa znanstvenih istraživanja povezani su sa strateškim ciljevima te će sukladno tomu biti grupirani. Slijedeći taj princip izdvojiti će se sljedeće dvije skupine pokazatelja: pokazatelji uspješnosti u znanstvenoj djelatnosti i

pokazatelji uspješnosti u promicanju struke u smislu pružanja znanstvenih, savjetodavnih i stručnih usluga.

1) Pokazatelji uspješnosti u znanstvenoj djelatnosti

Temeljni pokazatelj uspješnosti u znanstvenoj djelatnosti znanstvena je produktivnost koja se prije svega očituje u broju objavljenih znanstvenih radova, tj. u broju objavljenih knjiga (autorskih i uredničkih) objavljenih u sklopu već navedenih nizova FFDI-ja ili kod uglednih domaćih i inozemnih izdavača, zatim u broju objavljenih članaka (izvornih znanstvenih, preglednih, stručnih itd.) objavljenih u uglednim domaćim ili inozemnim časopisima; ovdje valja uvrstiti kao pokazatelj i broj objavljenih poglavlja u recenziranim knjigama.

Kvalitativni pokazatelj koji nadopunjuje kvantitativni vid uspješnosti u znanstvenoj djelatnosti je citiranost objavljenih znanstvenih radova u svjetskim citatnim bazama podataka (WoS, SCOPUS, Google Scholar) i njihov dugoročan utjecaj na daljnje istraživanje pojedinih tema, bilo u sadržajnom, bilo u metodološkom smislu.

2) Pokazatelji uspješnosti u promicanju struke u smislu pružanja znanstvenih, savjetodavnih i stručnih usluga

Primarni pokazatelji u promicanju struke u smislu pružanja znanstvenih, savjetodavnih i stručnih usluga povezani su prije svega s angažmanom nastavnika FFDI u pojedinim znanstvenim tijelima, i to: u uredništvima uglednih domaćih i inozemnih znanstvenih časopisa i u uredništvima izdavača knjiga (u smislu sudioništva u uređivanju zbornika ili knjižnih nizova itd.); povjerenstvima za izbor u znanstveno-nastavna zvanja; etičkim povjerenstvima za odobravanje projekata znanstvenih istraživanja; u uglednim domaćim i inozemnim strukovnim udrugama; u programskim i organizacijskim odborima raznih domaćih i inozemnih znanstvenih skupova.

Sljedeći pokazatelj promicanja struke tiče se recenzentskog angažmana koji se može podijeliti u dvije kategorije: recenzentski angažman u uglednim domaćim i inozemnim časopisima i kod uglednih domaćih i inozemnih izdavača i recenzentski angažman za razne domaće i inozemne ustanove vezan uz ocjenu prijavljenih ili provedenih znanstvenih projekata.